

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, BŐRGYÓGYÁSZATI ÉS ALLERGOLÓGIAI KLINIKA

HAJHULLÁSOK OKAI, FORMÁI ÉS KEZELÉSÜK

DR. MORVAY MÁRTA

A zsírosodó haj és fejbőr betegségei gyakrabban fordulnak elő az orvosi gyakorlatban, mint gondolnánk és bár nem életveszélyesek, mégis komoly aggodalmat kelthetnek a betegekben. Szinte mindenki életében előfordul, hogy kórosnak ítéli meg hajhullását. Az egészséges ember körülbelül 100–150 ezer hajszálából 10–15% van nyugalmi fázisban, így ennek a napi kb. 100 hajszálnak a kihullása természetes.

Az élet folyamán minden egyes szőrtüsző 20–30 új hajszálat növeszt. Minden új hajszál 2–7 évig növekszik –, s akár egy méteres hosszúságot is elérhet ez idő alatt –, majd egy körülbelül 3 hónapig tartó nyugalmi fázisba kerülés után a hajszál kihullik.

Az embereknél a hajciklus aszinkronizált. Az anagen vagy növekedési fázis éveig, a katagen vagy átmeneti fázis pár napig, a telogen vagy nyugalmi fázis pár hónapig tart ez a hajciklus (1).

A hajhullás klinikai érzékeléséhez fontos a jó anamnézis, a beteg és a fejbőr vizsgálata és néhány speciális vizsgálat.

Kulcsfontosságú a teljes körelőzmény kiderítése.

A **diffúz hajhullás** gyakran általános vagy szisztémás okokra vezethető vissza. Több krónikus megbetegedés, különösen a kötőszöveti betegségek, felszívódási zavarral járó bélbetegségek, endokrin rendellenességek, vese-, májbetegségek és a daganatos megbetegedések is összefüggésben állhatnak a hajhullással. Vitamin hiány, de az A-vitamin túladagolása is alopeciát okozhat. Fontos figyelembe venni az életkort, családi anamnézist, hajápolási szokásokat, hajviseletet is. A **hirtelen fellépő hajhullásos** beteg kikerdezésekor az újabb keletű (3 hónapon belüli) súlyos megbetegedések, műtétek, gyógyszeres kezelés, lázas állapot, hormonális változások gyors fogyókúra említése vihet közelebb a diagnózis felállításához (2).

A **hajszűrőség, hajeloszlás, hajminőség és hajhullás mintázatának** megállapításához a fejbőr teljes felületét meg kell vizsgálni. Így eldönthető, hogy a hajhullás diffúz vagy göccos, heges vagy nem hegesedő, jelen van-e olyan kóros elváltozás, mely a hajhullás okozójaként szóba jöhet (pl. parazita fertőzés).

A **specifikus hajvizsgálatok** közé tartozik a **haj húzásos** vizsgálata, általában körülbelül 60 szál haját fognak be egyszerre a hüvelyk és mutatóujjunk közé. Normálisan nem vagy 4 száznál kevesebb marad az ujjaink között, kóros hajhullásnál ennél több. Jó tájékozódást nyújt a 7 napon át tartó **napi hajszál számlálás** is. Normálisan a napi kihulló hajszál mennyisége nem haladja meg a százat, hajmosáskor a kétszáz szálat. A **haj töredezését** a hajmosásával állapíthatjuk meg, ha ilyenkor apró töredezett hajszálak maradnak az ujjunkon, akkor valódi hajszáلتörésről van szó. A **felkiáltójel haj kimutatás** a foltos hajhullás diagnózisban fontos. A **hajsor-távolság mérését** az androgen alopeciában, súlyos telogen hajhullásban, diffúz alopecia areataban érdemes elvégezni. A fenti körképekben a hajsor-távolság lényegesen megnő (3).

A **hajszálak mikroszkópos vizsgálata** segít felderíteni a különböző morfológiai hajszálettéréseket és a hajváltási ciklus különböző stádiumában lévő hajszálakat különbözteti meg egymástól. Ez a vizsgálat a **trichogram** (4). Segítségével meghatározhatjuk az anagen/telogen arányt. Fájdalmas vizsgálat, mert a fejbőr területéről több helyről 40–50 szál hajszálat kell kitépni peán segítségével.

A **fejbőr biopsziára** csak ritkán van szükség, főleg heges alopeciák elkülönítő diagnózisában, de alkalmas a gyulladásos elváltozások és a fibrosis diagnosztizálására is. Természetesen a komplett kivizsgáláshoz **laboratóriumi paraméterek** is tartoznak, úgymint: teljes vérkép, vizelet, szérum vas, vaskötő kapacitás, T3 T4, esetenként antinukleáris faktor, DHEA, szabad- és össz-szérum tesztoteron és részletes gócvizsgálatok.

Klinikailag az alopeciák két alapvető típusát különböztethetjük meg: a heges és nem heges alopeciákat.

Nem heges alopecia

A hajhullás leggyakoribb oka mindkét nemnél az **androgén alopecia** (5) Egyes betegek számára nehezen elfogadható a diagnózis és főként a hatékony kezelés hiánya.

A **férfiak** férfias típusú hajhullása bármely életkorban